

Sposoby zaspakajania specjalnych potrzeb edukacyjnych ucznia

(IPET po zmianach przepisów oświatowych)

Anna Zych

Podstawa prawna

Uczniowie niepełnosprawni, niedostosowani społecznie i zagrożeni niedostosowaniem społecznym – podstawa prawna

przedszkola,
szkoły podstawowe (I, IV, VII),
szkoły ponadpodstawowe (I SB Io, I sem.
policealna)

Rozporządzenie Ministra Edukacji
Narodowej z 9 sierpnia 2017r. w sprawie
warunków organizowania kształcenia,
wychowania i opieki dla dzieci
i młodzieży niepełnosprawnych,
niedostosowanych społecznie
i zagrożonych niedostosowaniem
społecznym
(Dz.U. z 2017 poz.1578).

(nowe)

dotychczasowe gimnazja (klasy
gimnazjalne),
trzyletnie liceum,
czteroletnie technikum
klasy zasadniczej szkoły zawodowej

Rozporządzenie Ministra Edukacji
Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r.
w sprawie warunków organizowania
kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci
i młodzieży niepełnosprawnych,
niedostosowanych społecznie i
zagrożonych niedostosowaniem
społecznym
(Dz.U z 2015 poz. 1113 ze zm.)
Ostatnia zmiana z dnia 28 sierpnia 2017r.
(Dz.U. z 2017 poz. 1652).

(stare ze zmianami)

Zmiany w IPET po 1 września 2017r.

ROZPORZĄDZENIE M. E. N.

z dnia 9 sierpnia 2017 r.

w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

- Obowiązek uwzględnienia w IPET wyników diagnozy WOPFU i wniosków sformułowanych na jej podstawie.

Zespół opracowuje program po dokonaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając diagnozę i wnioski sformułowane na jej podstawie oraz zalecenia zawarte w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, we współpracy, w zależności od potrzeb, z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną.

(§ 6 ust. 4)

- W dotychczas obowiązujących przepisach wskazywano jedynie na konieczność uwzględnienia zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego, co w praktyce okazało się niewystarczające.

Zmiany w IPET po 1 września 2017r.

- **IPET określa kierunek zintegrowanych oddziaływań nauczycieli, specjalistów i wychowawców grup wychowawczych**
- wskazanie zintegrowanych oddziaływań nauczycieli i specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem lub uczniem, które mają wpłynąć na poprawę komunikowania się dziecka lub ucznia z otoczeniem z **użyciem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC), a także wzmocnienie jego uczestnictwa w życiu szkolnym**

(§ 6 ust. 1 pkt 2)

Zaproponowane brzmienie przepisu w jednoznaczny sposób wskazuje, że nauczyciele, specjaliści i wychowawcy grup wychowawczych są obowiązani do wspierania potencjału rozwojowego ucznia m. in. w zakresie komunikowania się z otoczeniem, w celu aktywnego i pełnego uczestnictwa w życiu przedszkola, szkoły i placówki.

Zmiany w IPET po 1 września 2017r.

➤ zajęcia rewalidacyjne (§ 6 ust. 2)

W ramach zajęć rewalidacyjnych w programie należy uwzględnić w szczególności rozwijanie umiejętności komunikacyjnych przez:

- 1) naukę orientacji przestrzennej i poruszania się oraz naukę systemu Braille'a lub innych alternatywnych metod komunikacji – w przypadku ucznia niewidomego;
- 2) naukę języka migowego lub innych sposobów komunikowania się, w szczególności wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC) – w przypadku ucznia niepełnosprawnego z zaburzeniami mowy lub jej brakiem;
- 3) zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, w tym umiejętności komunikacyjne – w przypadku ucznia z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera.

- w ramach zajęć rewalidacyjnych IPET powinien uwzględniać przede wszystkim rozwijanie umiejętności komunikacyjnych dzieci i uczniów niepełnosprawnych, z użyciem wspomagających i alternatywnych metod komunikacji (AAC).
- zmiana brzmienia przepisu dotyczącego uczniów niesłyszących lub z afazją

Zmiany w IPET po 1 września 2017r.

- IPET → działania z zakresu doradztwa zawodowego

obowiązek określenia w IPET zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, a także zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu realizowanych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej (§ 6 ust. 1 pkt 5)

- w przypadku ucznia klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum – zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego,
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu realizowane w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;

Zmiany w IPET po 1 września 2017r.

➤ dostosowanie warunków organizacji kształcenia

- w przypadku uczniów niepełnosprawnych obowiązek określenia w IPET rodzaju i sposobu dostosowania warunków organizacji kształcenia specjalnego do rodzaju niepełnosprawności ucznia, z wykorzystaniem technologii wspomagających to kształcenie.

(§ 6 ust. 1 pkt 7)

- Wskazanie to dotyczy każdego rozwiązania, elementu wyposażenia czy produktu, które mogą być wykorzystywane do zwiększania, zachowania lub poprawy możliwości funkcjonalnych dziecka lub ucznia (np. pomocnicze, adaptacyjne i rehabilitacyjne urządzenia osób niepełnosprawnych).
- Określenie w indywidualnym programie edukacyjno-terapeutycznym ww. dostosowań będzie uzależnione od potrzeb dziecka lub ucznia niepełnosprawnego.

Zmiany w IPET po 1 września 2017r.

- wybrane zajęcia edukacyjne realizowane indywidualnie lub w mniejszej grupie

IPET określa:

w zależności od indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia wskazanych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego lub wynikających z wielospecjalistycznych ocen (WOPFU), wybrane zajęcia wychowania przedszkolnego lub zajęcia edukacyjne, **które są realizowane indywidualnie z uczniem lub w grupie liczącej do 5 uczniów.**

(§ 6 ust. 1 pkt 8)

- taka forma realizacji zajęć może wynikać z indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych określonych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego lub wynikających z wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka lub ucznia.

Zmiany w IPET po 1 września 2017r.

➤ spotkania zespołu

zespół nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów prowadzących zajęcia z dzieckiem lub uczniem będzie zobowiązany spotykać się, nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym.

(§ 6 ust. 7)

- dotychczasowe przepisy uzależniały spotkania zespołu od potrzeb, natomiast zobowiązanie zespołu do spotkań nie rzadziej niż dwa razy w roku szkolnym zapewni bieżącą ewaluację i ewentualną korektę metod pracy z dzieckiem lub uczniem, a w konsekwencji skuteczniejszą pomoc.

Zmiany w IPET po 1 września 2017r.

- dyrektor szkoły jest zobowiązany do **pisemnego zawiadomienia rodziców** ucznia albo pełnoletniego ucznia o terminie każdego spotkania zespołu i możliwości uczestniczenia w nim,
- obowiązek **przekazania rodzicom** ucznia lub pełnoletniemu uczniowi **kopii** wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dziecka lub ucznia,
- rodzice będą otrzymywać kopię indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego ucznia bez konieczności składania wniosku w tej sprawie

- Rodzice ucznia albo pełnoletni uczeń mają prawo uczestniczyć w spotkaniach zespołu, a także w opracowaniu i modyfikacji programu oraz dokonywaniu wielospecjalistycznych ocen, Dyrektor przedszkola, szkoły, zawiadamia pisemnie, **w sposób przyjęty w danym przedszkolu, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole** lub ośrodku, rodziców ucznia albo pełnoletniego ucznia o terminie każdego spotkania zespołu i możliwości uczestniczenia w tym spotkaniu.
- Rodzice ucznia albo pełnoletni uczeń otrzymują kopię:
 - 1) wielospecjalistycznych ocen, o których mowa w ust. 4 i 9
 - 2) programu

(§ 6 ust. 11 i 12)

Zmiany w IPET po 1 września 2017r.

- IPET opracowane dla uczniów na podstawie dotychczasowych przepisów należy dostosować do wymogów wynikających z rozporządzenia, w terminie do dnia **30 września 2017 r.** (§ 9)
- Terminy nowych IPET jak dotąd:

Program opracowuje się na okres, na jaki zostało wydane orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, nie dłuższy jednak niż etap edukacyjny.

Program opracowuje się w terminie:

- 1) do dnia 30 września roku szkolnego, w którym uczeń rozpoczyna od początku roku szkolnego realizowanie wychowania przedszkolnego albo kształcenie odpowiednio w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub ośrodku, o których mowa w § 2 ust. 1, albo
- 2) 30 dni od dnia złożenia w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego, szkole lub ośrodku, o których mowa w § 2 ust. 1, orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

Zmiany w WOPFU po 1 września 2017r.

- **Udział rodziców w dokonywaniu WOPFU**
- Kopia WOPFU i IPET (otrzymują vs na ich wniosek)
- Informowanie - w sposób przyjęty w danym przedszkolu/szkole (dookreślenie formy, statut)

Zespół, co najmniej dwa razy w roku szkolnym, dokonuje okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia, uwzględniając ocenę efektywności programu w zakresie, o którym mowa w ust. 1, oraz, w miarę potrzeb, dokonuje modyfikacji programu. Okresowej wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i modyfikacji programu dokonuje się, w zależności od potrzeb, we współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, w tym poradnią specjalistyczną, a także – za zgodą rodziców ucznia – z innymi podmiotami.

§ 6 ust. 9, 11, 12)

Zmiany w WOPFU po 1 września 2017r.

- Wielospecjalistyczne oceny, o których mowa w ust. 4 i 9, uwzględniają w szczególności:
 - indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia ucznia;
 - w zależności od potrzeb, zakres i charakter wsparcia ze strony nauczycieli, specjalistów, asystentów lub pomocy nauczyciela, o których mowa w § 7 ust. 1-5;
 - przyczyny niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu ucznia, w tym bariery i ograniczenia utrudniające funkcjonowanie i uczestnictwo ucznia w życiu przedszkolnym lub szkolnym, a w przypadku ucznia realizującego wybrane zajęcia wychowania przedszkolnego lub zajęcia edukacyjne indywidualnie lub w grupie liczącej do 5 uczniów, zgodnie ze wskazaniem zawartym w programie - także napotykanne trudności w zakresie włączenia ucznia w zajęcia realizowane wspólnie z oddziałem przedszkolnym lub szkolnym oraz efekty działań podejmowanych w celu ich przezwyciężenia.